

CIRKULÆRE

2026

Cirkulære om

**Pension til tjenestemænd i staten og folkekirken mfl.
ved afsked på grund af svagelighed og andre
afskedsårsager**

Cirkulære af 30. september 2026

Medst.nr. 060-60

J.nr. 2026-2198

Indholdsfortegnelse

Cirkulære

Generelle bemærkninger	3
Kapitel 1. Ansættelsesmyndighedens opgaver.....	4
Kapitel 2. Pensionsretlige udtalelser fra Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.....	5
Kapitel 3. Partshøring af tjenestemanden og orientering af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen	7
Kapitel 4. Medarbejder- og Kompetencestyrelsens pensionsretlige afgørelser .	8
Kapitel 5. Lægelige oplysninger i helbredsager.....	9
Kapitel 6. Forelæggelse af andre sager om helbredsforhold for Helbredsnet.....	11
Kapitel 7. Ikrafttræden mv.	12
 Bilag A. Pensionsforbehold.....	13
Bilag B. Information om afskedsårsager og tjenstemandspensionsret	15

Cirkulære om pension til tjenestemænd i staten og folkekirken mfl. ved afsked pga. svagelighed og andre afskedsårsager

(Til samtlige ministerier mv.)

Generelle bemærkninger

1. Cirkulæret indeholder bestemmelser om ansættelsesmyndighedernes opgaver vedrørende tjenestemandspension ved ansættelse og afsked af tjenestemænd og andre ansatte med statslig tjenestemandspensionsret.

Cirkulæret indeholder endvidere bestemmelser om pensionsforbehold ved ansættelse og pensionsretlige udtalelser i relation til afskedsårsager mv.

2. I relation til helbredssager indeholder cirkulæret regler om indholdet af lægeerklæringer mv., der udarbejdes til brug for Helbredsnetværkets lægefaglige vurderinger.

3. Der henvises til vedlagte 'Information om afskedsårsager og tjenestemandspensionsret' i bilag B. Sagsgangsbeskrivelser og skabeloner kan findes på www.medst.dk.

4. Fra den 1. oktober 2026 vil Medarbejder- og Kompetencestyrelsens pensionsretlige udtalelser til ansættelsesmyndighederne alene indeholde en udtalelse om ret til almindelig svagelighedspension efter tjenestemandspensionslovens § 2 eller opsat pension efter tjenestemandspensionslovens § 24, stk. 1.

5. Ansættelsesmyndigheden skal med virkning fra den 1. oktober 2026 oplyse Medarbejder- og Kompetencestyrelsen om, hvorvidt en tjenestemand mv. er afskediget eller afskediges med svagelighedspension efter tjenestemandspensionslovens § 2 samt om datoen for tjenstemændens fratræden.

Ansættelsesmyndigheden skal give oplysningerne ved at sende et oplysningsskema til pensionsretlig-udtalelse@medst.dk. Oplysningsskemaet ligger på www.medst.dk.

6. Medarbejder- og Kompetencestyrelsens afgørelser om, hvorvidt en forhenværende tjenestemand mv. har ret til kvalificeret pension eller tilskadekomstpension efter tjenestemandspensionslovens §§ 7 og 8, vil blive sendt direkte til den forhenværende tjenestemand.

Kapitel 1. Ansættelsesmyndighedens opgaver

§ 1.

Ansættelsesmyndigheden skal ved ansættelse af en tjenestemand vurdere, om vedkommende efter sin alder, helbredstilstand og uddannelse er i stand til at bestride tjenesten i den pågældende stilling, jf. tjenestemandslovens § 4. I tvivlstilfælde kan ansættelsesmyndigheden indhente en udtalelse fra Helbredsnet om tjenstemands helbredsmæssige tjenstdygtighed til at varetage den konkrete stilling.

Stk. 2. Ved ansættelse af en tjenestemand skal der tages et pensionsforbehold efter tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 2. Ansættelsesmyndigheden skal derfor udlevere det som bilag A vedlagte pensionsforbehold til tjenestemanden.

Stk. 3. Pensionsforbeholdet skal udleveres ved enhver nyansættelse som tjenestemand, uanset om der er tale om prøveansættelse, varig ansættelse eller ansættelse på åremål.

Stk. 4. Pensionsforbeholdet skal udleveres, uanset om pensionsforbeholdet har været taget før ved en tidligere tjenestemandsansættelse, og uanset om tjenestemanden tidligere har været ansat i mindst 10 år.

Stk. 5. Helbredsbedømmelser, der er begrundet i, at der af hensyn til sikkerhed stilles særlige helbredskrav til udførelsen af jobbet, berøres ikke af reglerne i dette cirkulære.

Stk. 6. På områder, hvor der kan ske nyansættelse med ret til statslig tjenestemandspension, gælder ovenstående bestemmelser tilsvarende.

§ 2.

Forud for enhver uansøgt afsked af en tjenestemand skal ansættelsesmyndigheden forelægge sagen for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen med henblik på en udtalelse om tjenestemandens pensionsretlige stilling, jf. tjenestemandslovens § 31, stk. 2. Det gælder, når der er tale om

- 1) uansøgt afsked, der følger af en diskretionær ledelsesbeslutning, jf. § 3.
- 2) uansøgt afsked, der er begrundet i disciplinære forhold hos tjenestemanden, jf. § 4.
- 3) uansøgt eller ansøgt afsked på grund af svagelighed, jf. § 5.

Stk. 2. Det er ansættelsesmyndigheden, der fastlægger afskedsårsagen. Der henvises til Bilag B med en skematisk oversigt over afskedsårsager og de pensionsretlige konsekvenser heraf.

Kapitel 2. Pensionsretlige udtalelser fra Medarbejder- og Kompetencestyrelsen

§ 3. Ved indhentelse af pensionsretlige udtalelser i sager om diskretionær afsked skal ansættelsesmyndigheden ved forelæggelsen for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen:

- 1) Oplyse tjenestemandens ansættelsesforløb,
- 2) Redegøre for det konkrete grundlag for den påtænkte afsked og
- 3) Vedlægge relevant dokumentation for afskedigelsesårsagen.

§ 4. Ved indhentelse af pensionsretlige udtalelser i sager om disciplinær afsked skal ansættelsesmyndigheden oplyse:

- 1) Datoen for det afholdte tjenstlige forhør og om evt. indstilling fra forhørslederen, henholdsvis
- 2) Hvilken domstol, der har afsagt en straffedom og efter hvilke bestemmelser samt datoen for domsafsigelsen og om ankefristen er udløbet.

§ 5. I sager om afsked på grund af helbredsforhold skal ansættelsesmyndigheden ved forelæggelsen for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen beskrive karakteren af tjenstemandens arbejdsfunktioner, hvis stillingsindholdet ikke klart fremgår af stillingsbetegnelsen samt fremsende:

- 1) Sagsskema,
- 2) Sygefraværsskema
- 3) Sygefraværslister
- 4) Oplysninger om tjenestemandens ansættelsesforløb (aktuel registeroversigt fra PENSAB)

- 5) Eventuelle øvrige oplysninger til belysning af tjenstemandens helbredsmæssige egnethed til at opfylde kravene i tjenstemandsstillingen eller en anden passende stilling.

I øvrigt henvises til information herom på www.medst.dk.

Stk. 2. Samtidig med fremsendelse af sagen til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen skal ansættelsesmyndigheden bede tjenstemanden sørge for, at der til Helbredsnavnets sekretariat indsendes aktuelle lægelige oplysninger til brug for Helbredsnavnets vurdering af vedkommendes helbredssituation i relation til at kunne bestride sin tjenstemandsstilling eller anden passende stilling samt til brug for Helbredsnavnets vurdering af tjenstemandens generelle erhvervsevne i forhold til jobs på arbejdsmarkedet generelt. Ansættelsesmyndigheden skal bede tjenstemanden om at udlevere ”Informationsbrev til lægen” til den attestudstedende læge, hvoraf det fremgår, hvad erklæringen skal indeholde. Informationsbrevet kan hentes på www.medst.dk.

Stk. 3. Ansættelsesmyndigheden bestemmer, hvor tidligt i forløbet en helbredssag skal startes op. Forelæggelsen af en helbredssag kan sigte mod at modtage en vurdering af, om den pågældende vil kunne tildes en svagelighedspension i tilfælde af helbredsbegrundet afsked. Forelæggelsen af sagen kan også sigte mod at få en lægefaglig udtalelse om den pågældendes helbredsmæssige egnethed som led i ansættelsesmyndighedens personalemæssige dispositioner. I sidstnævnte situation skal dette spørgetema præciseres i fremsendelsesbrevet til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.

Stk. 4. Ansættelsesmyndigheden skal for sygemeldte tjenstemænd, der nærmer sig pensionsudbetalingsalderen, være opmærksom på, at retten til kvalificeret svagelighedspension forudsætter tjenstemandens fratræden før pensionsudbetalingsalderen. Ansættelsesmyndigheden skal i en sådan situation rejse sagen for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen i god tid, inden tjenstemanden når sin pensionsudbetalingsalder.

Stk. 5. Hvis tjenstemanden selv ansøger om svagelighedspensionering, skal ansættelsesmyndigheden følge procedurerne stk. 1 og 2. Tjenstemanden kan ikke betinge sin afskedsansøgning af, at vedkommende får tilkendt en svagelighedspension.

Stk. 6. Ved fremsendelsen af sager efter stk. 5 til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, skal ansættelsesmyndigheden ud over oplysningerne i stk. 1 vedlægge kopi af den pågældendes afskedsansøgning.

Kapitel 3. Partshøring af tjenestemanden og orientering af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen

§ 6. Når Medarbejder- og Kompetencestyrelsen afgiver en pensionsretlige udtalelse til ansættelsesmyndigheden, sender Medarbejder- og Kompetencestyrelsen samtidig en kopi af den pensionsretlige udtalelse til tjenestemanden. Det fremgår heraf, hvilke lægelige akter der er indgået i Helbredsnavnets vurdering i sagen, samt at tjenestemanden til evt. brug for partshøringssvar kan rekvirere kopi af disse lægelige akter ved kontakt til Helbredsnavnets sekretariat.

§ 7. Medarbejder- og Kompetencestyrelsens pensionsretlige udtalelse skal indgå i ansættelsesmyndighedens partshøringsgrundlag i medfør af tjenestemandslovens § 31, stk. 1 og forvaltningslovens § 19.

Stk. 2. Hvis ansættelsesmyndigheden efter partshøring af tjenestemanden træffer afgørelse om afsked af tjenestemanden på grund af svagelighed, skal ansættelsesmyndigheden orientere Medarbejder- og Kompetencestyrelsen herom samt om tidspunktet for tjenestemandens fratræden. Orienteringen skal ske på et oplysningsskema, der kan hentes på www.medst.dk.

§ 8. Hvis Helbredsnavnet vurderer, at en tjenestemand helbredsmæssigt er i stand til at bestride sin tjenestemandsstilling eller en anden passende stilling, vil Medarbejder- og Kompetencestyrelsen udtale, at der ikke er grundlag for svagelighedspensionering, og at den pågældende vil derfor ikke kunne afskediges på grund af helbredsmæssig utjenstedygtighed.

Stk. 2. Hvis ansættelsesmyndigheden tager skridt til diskretionær afsked og tjenestemanden i forbindelse med partshøringen ønsker at fremlægge nye lægelige oplysninger, rejser ansættelsesmyndigheden sagen på ny over for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.

Stk. 3. Hvis ansættelsesmyndigheden anmoder om, at sagen skal genoptages, skal en eventuel afskedsproces suspenderes og ansættelsesmyndigheden skal påse, at der indsendes nye lægelige oplysninger til Helbredsnavnets sekretariat.

Kapitel 4. Medarbejder- og Kompetencestyrelsens pensionsretlige afgørelser

§ 9. Når Medarbejder- og Kompetencestyrelsen modtager en orientering om en tjenestemand's fratræden på grund af svagelighed, jf. § 7, stk. 2, vil styrelsen tage skridt til at træffe afgørelse om den pågældendes eventuelle ret til kvalificeret svagelighedspension efter tjenestemandspensionslovens § 7.

Stk. 2. Hvis Medarbejder- og Kompetencestyrelsen på baggrund af en helbredsudtalelse fra Helbredsrådet påtænker at træffe afgørelse om, at den forhenværende tjenestemand ikke har ret til kvalificeret svagelighedspension, vil Medarbejder- og Kompetencestyrelsen partshøre den forhenværende tjenestemand, inden styrelsen træffer afgørelse i sagen. Partshøringsbrevet vil være vedlagt Helbredsrådets helbredsudtalelse, hvoraf det vil fremgå, hvilke dele af det lægelige materiale, der har været udslagsgivende for Helbredsrådets lægefaglige vurdering.

§ 10. Hvis svagelighedspensioneringen skyldes tilskadekomst i tjenesten, skal ansættelsesmyndigheden orientere tjenestemanden om, at spørgsmålet om tilskadekomstpension vil afvente afgørelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om erhvervsevnetabserstatning, og at denne afgørelse skal indsendes til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, så snart den foreligger. Ansættelsesmyndigheden skal også orientere tjenestemanden om, at en tjenestemand, som opfylder betingelserne for pension både efter tjenestemandspensionslovens § 7 og § 8, vil blive tilkendt tilskadekomstpension efter tjenestemandspensionslovens § 8.

Stk. 2. Ansættelsesmyndigheden skal orientere tjenestemanden om, at vedkommende skal sende kopi af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser om anerkendelse af arbejdsskaden og afgørelse om erhvervsevnetab til ansættelsesmyndigheden, når disse foreligger.

Stk. 3. Hvis den tidligere ansættelsesmyndighed for en svagelighedspensioneret tjenestemand modtager en orientering fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om, at der er truffet afgørelse om erhvervsevnetabserstatning, skal ansættelsesmyndigheden meddele det til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.

Stk. 4. Hvis Medarbejder- og Kompetencestyrelsen påtænker at træffe afgørelse om, at tjenestemanden eller den forhenværende tjenestemand ikke har ret til tilskadekomstpension, vil Medarbejder- og Kompetencestyrelsen partshøre den forhenværende tjenestemand, inden styrelsen træffer afgørelse i sagen. Partshøringen vil være vedlagt Helbreds nævnets helbredsudtalelse, hvoraf det vil fremgå, hvilke dele af det lægelige materiale, der har været udslagsgivende for Helbreds nævnets lægefaglige vurdering.

§ 11. Hvis Medarbejder- og Kompetencestyrelsen påtænker at træffe afgørelse om, at en forhenværende tjenestemand ikke har ret udbetaling af opsat pension på grund af nedsat erhvervsevne, jf. tjenestemandspensionslovens § 24, stk. 3, vil Medarbejder- og Kompetencestyrelsen partshøre den forhenværende tjenestemand, inden styrelsen træffer afgørelse i sagen. Partshøringen vil være vedlagt Helbreds nævnets helbredsudtalelse, hvoraf det vil fremgå, hvilke dele af det lægelige materiale, der har været udslagsgivende for Helbreds nævnets lægefaglige vurdering.

Kapitel 5. Lægelige oplysninger i helbredsager

§ 12. Medarbejder- og Kompetencestyrelsen kan efter tjenestemandspensionslovens § 32, stk. 1, kræve de helbredsoplysninger, som styrelsen anser for nødvendige til brug for afgørelser i sager, der beror på helbredsbedømmelser.

Stk. 2. Helbreds nævnets sekretariat i Nævnenes Hus er af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen bemyndiget til at indhente yderligere lægelige oplysninger fra tjenestemanden eller den forhenværende tjenestemand.

Stk. 3. Hvis Helbreds nævnet vurderer, at der mangler lægelige oplysninger til brug for det samlede lægefaglige skøn, kan Helbreds nævnet bede om yderligere (special-)lægeerklæringer, journaloplysninger mv.

§ 13. Lægeerklæringer til brug for Helbreds nævnets lægefaglige vurderinger i tjenestemandssager udarbejdes som en friattest, der forudsættes at indeholde følgende:

1. Faktuelle oplysninger om patienten, om den erklæringsgivende læge, dato for undersøgelsen af patienten, dato for erklæringens udstedelse samt oplysning om de lægelige oplysninger, som den erklæringsgivende læge i øvrigt har haft adgang til, herunder oplysninger om iværksat eller gennemgået behandling

2. Gengivelse af patientens beskrivelse af de forskellige helbredsforhold
3. Den erklæringsgivende læges fagligt funderede beskrivelse af patientens helbredssituation
4. Den erklæringsgivende læges vurdering af, om der er medicinsk/lægefaglig sammenhæng mellem patientens helbredsbeskrivelse og de objektive fund
5. Den erklæringsgivende læges udtalelse om diagnose(r), behandlingsmuligheder og prognose
6. Den erklæringsgivende læges resumé og konklusion, der på baggrund af – og med henvisning til – de i lægeerklæringen anførte oplysninger giver et samlet billede af patientens helbreds-mæssige funktionalitet, der er baseret på lægens objektive fund ved undersøgelsen af patienten, og i den forbindelse en vurdering af, om tjenestemanden er tjenstdygtig til varetage sin tjenestemandsstilling eller anden passende tjenestemandsstilling, henholdsvis en vurdering af den pågældendes erhvervsevne i forhold til alle jobs på arbejdsmarkedet.

Stk. 2. Det forudsættes, at der i erklæringen er en tydelig adskillelse mellem patientens oplysninger og den erklæringsgiverens lægefaglige beskrivelse af helbredsforholdene for patienten, der er baseret på de objektive fund.

Stk. 3. Lægen skal sende erklæringen sammen med journaludskrifter, øvrige (special-)lægeerklæringer, udskrivningskort og andet relevant materiale med digital post til Helbreds-nævnets sekretariat på HB@naevneneshus.dk, eller med brevpост til Nævnenes Hus, Helbreds-nævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg i en lukket kuvert.

§ 14. Ansættelsesmyndigheden afholder udgifter til lægeerklæringer mv., jf. bekendtgørelse nr. 1329 af 21. november 2006 om betaling for helbredsoplysninger til brug for Nævnet for Helbredsbedømmelser i Tjenestemandssager (Helbreds-nævnet).

Stk. 2. Ved ansøgt afsked skal tjenestemanden selv afholde udgiften til den indledende lægeerklæring. Hvis Helbreds-nævnet i sådanne sager har brug for yderligere lægeligt materiale i form af speciallægeerklæringer, hospitalsjournaler, undersøgelsesresultater eller andet, vil ansættelsesmyndigheden blive kontaktet direkte af Helbreds-nævnets sekretariat og skal herefter foranledige dette materiale indhentet via tjenestemanden. Ansættelsesmyndigheden skal afholde udgifterne til disse efterfølgende erklæringer.

Kapitel 6. Forelæggelse af andre sager om helbredsforhold for Helbredsnevnet

§ 15. Ansættelsesmyndigheden kan ved forelæggelse for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen anmode om en lægefaglig udtalelse fra Helbredsnevnet om et af ansættelsesmyndigheden defineret helbredsspørgsmål til brug for ansættelsesmyndighedens personalemæssige vurdering af en konkret tjenestemand.

Stk. 2. I sager om helbredsbegrundet omplacering til en lavere placeret stilling af en tjenestemand, vil sagen af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen blive forelagt Helbredsnevnet til vurdering af, om den pågældende tjenestemand er helbredsmæssigt utjenstedygtig til at varetage sin hidtidige stilling. Ansættelsesmyndigheden foretager selv vurderingen af tjenstemandens egnethed til den lavere placerede stilling jf. tjenstemandslovens § 4.

§ 16. De foranstående bestemmelser gælder tilsvarende for andre ansatte med statslig tjenestemandspensionsret end tjenestemænd i staten og folkekirken med de modifikationer, der følger af ansættelses- og pensionsgrundlaget. Det gælder fx civilarbejdere i Forsvaret, medlemmer af statslige tjenestemandspensionsordninger, tidligere statstjenestemænd, der er beskæftiget ved aktieselskaber mv. samt tjenestemænd i folkeskolen med bevaret statslig tjenestemandspension.

Stk. 2. Spørgsmål om svagelighedspension til medlemmer af statslige pensionsordninger, der administreres i Udbetaling Danmark, skal rejses via Udbetaling Danmark som pensionsmyndighed, der indhenter lægefaglige vurderinger og udtalelser fra Helbredsnevnet til brug for en pensionsretlig afgørelse i sagen.

Stk. 3. For medlemmer af Pensionsordningen for ansatte ved Danmarks Radio samt af Pensionsordningen for visse ansatte ved Det Kongelige Teater indhenter Medarbejder- og Kompetencestyrelsen udtalelser fra Helbredsnevnet efter anmodning fra ansættelsesmyndigheden.

Stk. 4. Sager om svagelighedspension mv. til civilarbejdere, herunder sager om udskudte civilarbejderpensioner, jf. § 3, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 254 af 19. marts 2004 om pensionering af civilt personel m.v. i forsvaret, forelægges for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, der indhenter en udtalelse fra Helbredsnevnet.

Stk. 5. For tjenestemænd i folkeskolen (den lukkede gruppe) forudsætter svageligheds- pension og stillingtagen til pension i medfør af tjenestemandspensionslovens § 7 og § 8 indhentelse af udtalelse fra Helbreds-nævnet om, hvorvidt de forudsatte helbreds- mæssige betingelser er til stede.

Der er praksis for, at helbredssager om disse folkeskoletjenestemænd ekspederes via Medarbejder- og Kompetencestyrelsen til Helbreds-nævnet. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelser efter tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 3 og § 8, stk. 2, jf. § 6, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 522 i 2017 om tjenestemænd i folkeskolen m.v.

Stk. 6. Kommuner, regioner mv., der er pensionsmyndighed for deres egne ansatte med tjenestemandspensionsrettigheder, kan forelægge sager direkte for Helbreds-nævnet, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 504 af 23. maj 2024 om Nævnet for Helbreds- bedømmelser i Tjenestemandssager (Helbreds-nævnet).

Kapitel 7. Ikrafttræden mv.

§ 17. Cirkulæret har virkning fra 1. oktober 2026.

Stk. 2. Samtidig ophæves Finansministeriets cirkulære nr. 21 af 7. februar 1992 om helbredsbedømmelse af tjenestemænd m.fl. (Perst nr. 011-92), Finansministeriets cir- kulære nr. 12402 af 1. september 2001 om afsked af tjenestemænd i staten og folkekir- ken m.fl. på grund af svagelighed og sygefravær (Perst nr. 023-01) samt Finansministe- riets cirkulære nr. 9 af 15. januar 2003 om ændring af regler om kvalificeret svagelig- hedspension og udbetaling af opsat pension for tjenestemænd m.fl. (Perst nr. 005-03).

Finansministeriet, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen

Den 30. september 2026

Frank Nielsen

Pensionsforbehold

Ved ansættelse som tjenestemand i staten og folkekirken eller ved ansættelse i en stilling, hvortil er knyttet ret til en statsfinansieret tjenestemandspensionsordning, er du omfattet af de pensionsregler, der er fastsat i den til enhver tid gældende tjenestemandspensionslovgivning. Efter denne lovgivning gælder der et generelt pensionsforbehold regnet fra ansættelsen og 10 år frem, jf. nedenstående.

1. Hvad betyder pensionsforbeholdet?

For enhver, der ansættes som tjenestemand i staten og folkekirken eller ansættes i en stilling med statslig tjenestemandspensionsret, tages et pensionsforbehold på 10 år.

Forbeholdet har betydning for dig, hvis du inden for de første 10 år af tjenstemandsansættelsen afskediges på grund af en lidelse, der var lægeligt konstateret ved ansættelsen. Det samme er tilfældet, hvis afskedigelsen er begrundet i en følgesygdom af en på ansættelsestidspunktet lægeligt konstateret risikofaktor, der var diagnosticeret allerede ved din ansættelse.

Hvis du afskediges med forannævnte begrundelse inden for 10 år, vil du få din optjente pension, dvs. enten en aktuel eller en opsat pension, men ikke en forhøjet pension efter tjenestemandspensionslovens § 7 (kvalificeret svagelighedspension).

2. Hvordan opgøres 10-års perioden?

Ved afsked på grund af sygdom inden for 10 år afgør Medarbejder- og Kompetencestyrelsen efter indhentet udtalelse fra Helbredsnet, om sygdommen har foreligget forud for ansættelsestidspunktet.

Udtalelser fra din egen læge, speciallægeerklæringer og sygejournaler mv. vil ligge til grund for Helbredsnetts udtalelse og dermed for Medarbejder- og Kompetencestyrelsens afgørelse.

Perioden på 10 år løber fra tjenestemandsansættelsen og opgøres i kalenderdage, uanset om ansættelsen er på fuld tid eller deltid.

Hvis du har fået forhøjet pensionsalder på grundlag af tidligere ansættelsesperioder eller har fået medregnet perioder med tjenestefrihed i pensionsalderen, jf. tjenestemandspensionslovens §§ 4, § 4 a og § 4 b og tilsvarende bestemmelser i regulativerne for de statslige pensionsordninger, indgår disse perioder i de 10 år. Tilsvarende gælder, hvis du måtte blive tillagt forhøjet ansættelsestid efter tjenestemandspensionslovens § 2, stk. 3.

3. Hvad er betingelserne for almindelig, forhøjet og opsat pension?

Almindelig svagelighedspension forudsætter,

- at Helbredsrådet har vurderet, at tjenestemanden er helbredsmæssig tjenstedygtig til at varetage sin stilling eller en anden passende stilling
- at tjenestemanden har en ansættelsestid svarende til mindst 10 års fuldtidsbeskæftigelse, og pensionen beregnes i så fald på grundlag af den optjente pensionsalder på afskedstidspunktet og udbetales fra dette tidspunkt.

Kvalificeret svagelighedspension forudsætter,

- at Helbredsrådet har vurderet, at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder i et ethvert erhverv,
- at fratræden sker inden pensionsudbetalingsalderen, og
- at der ikke er grundlag for at gøre pensionsforbeholdet gældende, jf. tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 2.

Retten kan opnås uafhængigt af ansættelsens varighed, og pensionen udgør den pension, der ville være opnået ved fortsat ansættelse indtil 70 års-alderen og udbetales med virkning fra fratrædelsestidspunktet.

Opsat pension opnås ved fratræden uden at være berettiget til almindelig eller kvalificeret svagelighedspension. Du har ret til opsat pension, hvis din optjente pensionsalder på fratrædelsestidspunktet er på mindst 1 år. En opsat pension kommer til udbetaling på grund af alder, eller hvis erhvervsevnen nedsættes til halvdelen eller derunder før alderspensionering.

Information om afskedsårsager og tjenestemandspensionsret

1. Sammenhæng mellem afskedsårsag og pensionsret

Afgørelse om afsked af en tjenestemand træffes af vedkommende minister, dvs. den konkrete ansættelsesmyndighed efter indhentet pensionsretlig udtalelse fra Medarbejder- og Kompetencestyrelsen og efter partshøring af tjenestemanden.

Efter tjenestemandens fratræden kan afskedsårsagen ikke ændres og pensionsretten ligger fast. Derfor er det vigtigt, at ansættelsesmyndigheden på grundlag af alle oplysninger i sagen vælger den sagligt korrekte afskedsårsag. Afskedsårsagerne er opstillet sammen med de pensionsretlige betingelser for de enkelte pensionstyper i nedenstående skema.

Afskedsårsagen bestemmer sammen med nedenstående betingelser, hvilken pension en tjenestemand kan få tillagt		
Afskedsårsag	Tjenestemandspensionsloven	Betingelser for pensionsydelsen i tjenestemandspensionsloven
Ordinær svagelighedspension	§ 2, stk. 1	Helbredsmæssig utjenstedygtig, vurdering i relation til tjenestemandsstillingen eller en anden passende stilling
Kvalificeret svagelighedspension	§ 7	Erhvervsevnen i forhold til alle jobs på arbejdsmarkedet vurderes nedsat til 1/3 eller derunder efter en selvstændig lægefaglig vurdering. Erhvervsevnenedsættelsen skal foreligge på fratrædelsestidspunktet Fratræden før pensionsudbetalingsalderen Helbredsmanglen var ikke lægeligt dokumenteret ved ansættelsen
Udbetaling af opsat pension pga. helbred	§ 24, stk. 3	Erhvervsevnen – i forhold til alle jobs på arbejdsmarkedet – vurderes nedsat til halvdelen eller derunder
Tilskadekomstpension	§ 8	Afskediget med svagelighedspension pga. tilskadekomst i tjenesten AES-afgørelse om erhvervsevnetabserstatning Årsagssammenhæng mellem den sygdom, der har begrundet arbejdsskadeerstatningen og den sygdom, der har begrundet svagelighedspensioneringen
Anden utilregnelig årsag - uansøgt	§ 2, stk. 1	Forudsætter konkret redegørelse- gerne med eksempler - for det saglige grundlag for uansøgt afsked med livsvarig pension ved 10 års ansættelsestid
Disciplinær afsked - uansøgt	§ 24, stk. 1	Forudsætter, at faktum er afklaret ved tjenstligt forhør eller ved straffedom

2. Disciplinære forhold

Det er ansættelsesmyndigheden, der bestemmer, hvilket spor en afskedssag skal følge. Det er ikke muligt samtidigt at arbejde med to mulige afskedsårsager.

Hvis der foreligger disciplinære forhold, skal disse forhold afklares ved tjenstligt forhør eller en straffesag, før sagen kan forelægges Medarbejder- og Kompetencestyrelsen med henblik på en pensionsretlig udtalelse.

En tjenestemand vil altid kunne søge sig afskediget med opsat pension med tre måneders varsel, uanset en eventuel disciplinær sag, men en tjenestemand kan ikke afværge en disciplinær afsked ved at indgive ansøgning om afsked på grund af sygdom og dermed opnå en gunstigere pensionsretlig stilling. Det er fastslået af Højesteret i dommen UfR 1978.79.

3. Om helbredsmæssig tjenstdygtighed og uegnethed

3.1.

En ansættelsesmyndighed, der modtager en pensionsretlig udtalelse om, at en tjenestemand af Helbredsnet er vurderet helbredsmæssigt egnet til at bestride sin tjenstemandsstilling, kan gå i dialog med tjenstemanden om – evt. gradvist - at genoptage arbejdet i sin hidtidige eller anden passende stilling.

Hvis ansættelsesmyndigheden efter sådan dialog eller et eventuelt pålæg vurderer

- at tjenstemandens ikke er indstillet på at forsøge at genoptage arbejdet i tjenstemandsstillingen eller anden passende stilling og at dette vil indebære væsentlige ulemper for den samlede opgavevaretagelse,
- at tjenstemanden er funktionsmæssigt uegnet til at udfylde sin tjenstemandsstilling og
- at uegnetheden ikke kan tilregnes den pågældende

kan sagen forelægges på ny for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen med en redegørelse for, hvori tjenstemandens uegnethed består.

Redegørelsen kan basere sig på ansættelsesmyndighedens partshøring af tjenstemanden.

3.2.

Hvis tjenstemanden i forbindelse med partshøring omkring afskedigelsen fremlægger nye lægelige oplysninger, kan ansættelsesmyndigheden bede om fornyet udtalelse om,

hvorvidt der er helbredsmæssigt grundlag for svagelighedspensionering.

4. Om diskretionær afsked pga. uegnethed

4.1.

Ansættelsesmyndigheden bestemmer afskedsårsagen, og afskedsårsagen skal være saglig og underbygget såvel i relation til tjenestemanden som til staten som pensions giver i tjenestemandspensionsordningen. Dokumenteret uegnethed til varetagelse af tjenestemandsstillingen kan være en saglig afskedsgrund. Da en ledelsesbeslutning om diskretionær afsked af en tjenestemand på grund af uegnethed konkret kan udløse øgede pensionsudgifter for statskassen, skal en beslutning om sådan uansøgt afsked være velovervejet i relation til statens opgavevaretagelse.

Såvel for statens opgaveløsning som for de statslige udgifter til løn og pension er det hensigtsmæssigt, at ledelsen får afklaret en tjenestemands egnethed/uegnethed til jobbet så tidligt som muligt i ansættelsesforløbet.

4.2.

Hyppigt og længerevarende sygefravær behøver ikke give grundlag for at yde svagelighedspension til tjenestemanden. Dette gælder, uanset om ansættelsesmyndigheden modtager sygemeldinger fra tjenestemandens læge.

Dokumenteret uegnethed til varetagelse af tjenestemandsstillingen kan være en saglig afskedsgrund. Det forhold, at der foreligger en lægeerklæring, medfører ikke, at en tjenestemand derved er uegnet og opnår ret til en tjenestemandspension.

Hvis ansættelsesmyndigheden efter dialog eller eventuelt pålæg om genoptagelse af tjenesten vurderer, at udeblivelsen ikke er disciplinær og at tjenestemandens manglende fremmøde ikke kan tilregnes tjenestemanden, kan sagen forelægges på ny for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen med en udførlig redegørelse for, hvori tjenestemandens funktionsmæssige uegnethed i relation til opgavevaretagelsen består.

5. Om svagelighedspensionering

Selv om den pensionsretlige udtalelse fastslår, at der er grundlag for svagelighedspension, hvis tjenestemanden afskediges på grund af sygdom, behøver ansættelsesmyndigheden ikke tage skridt til afsked, hvis der er mulighed for, at tjenestemanden kan fortsætte ansættelsen i tjenestemandsstillingen eller anden passende stilling.